

[Hagen Hagensen.]

lertkørsel, men vi vil ganske klart tilkendegive, at spørgsmålet om de unges liv og lemmer for os vejer tungere end betalingen, så vi vil stemme for lovforslaget, som det nu foreligger.

Kofoed (V):

Jeg vil gerne på 2-3 venstremedlemmers vegne sige, at vi ikke kan stemme for dette lovforslag, fordi vi er imod den obligatoriske knallertundervisning. Vi har ikke noget imod knallertskolerne, men vi er imod den obligatoriske knallertundervisning, fordi den ikke giver noget kørekort, og fordi det efter vores opfattelse er utilstrækkeligt på den måde, at så skulle også cyklister og fodgængere for så vidt have obligatorisk undervisning. Det er kun undervisning i færdselsreglerne, og det har alle brug for. Derfor mener vi, at det er en unødvendig lovgivning, man her foreslår, og derfor stemmer vi imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget
vedtoges med 132 stemmer mod 20.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven.

(Lovforslag nr. L 93. Fremsat 16/3 77. Første behandling 4/5 77. Betænkning 17/5 77. Anden behandling 25/5 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 151 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af Ringe statsfængsel [af Voigt m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 11. Fremsat 9/3 77. Første behandling 22/4 77. Betænkning 5/5 77).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget til folketingsbeslutning
forkastedes med 131 stemmer mod 21.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om værn for dyr [af Askjær Jørgensen m. fl.].

(Lovforslag nr. L. 148. Fremsat 29/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Orla Møller):

Den gældende dyreværnslov indeholder et forbud mod anvendelse af æglægningsbure. Spørgsmålet om en eventuel ophævelse af forbuddet mod sådanne æglægningsbure er blevet rejst over for justitsministeriet af landbrugets organisationer. Det er disse organisationers opfattelse, at det er en betingelse for dansk ægproduktions konkurrenceevne, at det bliver lovligt at anvende æglægningsbure. Justitsministeriet har sendt spørgsmålet til udtalelse hos en række myndigheder og organisationer. Som materiale har man medsendt et forslag fra det veterinære sundhedsråd med nærmere retningslinjer for de bure, der eventuelt kunne tillades.

Som det blev nævnt af landbrugsministeren her i folketinget den 16. marts i år i anledning af et spørgsmål fra hr. Askjær Jørgensen, er der forskellige holdninger til spørgsmålet blandt de indkomne udtalelser. Dette er baggrunden for, at jeg har ment, der var grund til at søge spørgsmålet yderligere belyst i et sagkyndigt udvalg. Justitsministeriet skulle i forvejen nedsætte en arbejdsgruppe til at undersøge, hvordan intensive produktionssystemer og staldtyper fungerer, når de anvendes i praktiske husdyrbrug, og jeg har derfor fundet det naturligt at medinddrage fjerkræsektoren og spørgsmålet om anvendelse af æglægnings-

[Justitsministeren.]

bure i dette arbejde. Jeg har nedsat arbejdsgruppen den 15. april i år, og gruppens formand er professor Aage Jepsen, der tidligere har været formand for det veterinære sundhedsråd. Medlemmerne er i øvrigt veterinære sagkyndige og repræsentanter for landbrugsorganisationerne. Der vil også blive repræsentation for dyreværnsforeninger og dyrlægeforeningen.

Jeg er klar over, at det er vigtigt hurtigt at få afklaret spørgsmålet om anvendelse af æglægningsbure. Derfor har jeg bedt arbejdsgruppen om at fremskynde arbejdet på dette punkt og afgive særskilt udtalelse om spørgsmålet, førend arbejdet i øvrigt afsluttes. Det er et område, hvor det er meget vigtigt at finde en rimelig balance mellem på den ene side det dyreværns-mæssige hensyn og på den anden side ønsket om at sikre landbruget produktionsvilkår, som landbruget kan leve med.

Jeg mener ikke, at jeg for øjeblikket har et tilstrækkelig sagligt grundlag for at tage stilling til sagen. Jeg mener, at man bør afvente arbejdsgruppens udtalelse, og mener ikke, at tiden er inde til, at folketinget nu tager skridt til en ophævelse af forbuddet.

Tove Lindbo Larsen (S):

I en sag som denne kan der naturligvis være forskellige opfattelser, alt efter den enkeltes engagement, følelsesmæssigt eller i forhold til produktionsvilkår, ikke mindst i sammenligning med produktionsvilkår i andre lande.

Jeg kan dog erklære mig enig i justitsministerens opfattelse af, at man ikke kan lovgive hen over hovedet på en arbejdsgruppe, hvis kommissorium bl. a. omfatter dette lovforslags indhold. Jeg ser med tilfredshed på, at arbejdsgruppen er blevet bedt om at komme med en delbetænkning omfattende det her omtalte emne. Jeg har hæftet mig ved udvalgets alsidige sammensætning, hvilket yderligere taler for, at vi afventer afslutningen af udvalgets arbejde desangående.

Jeg skal således på socialdemokratiets vegne på dette tidspunkt afvise lovforslaget.

Nathalie Lind (V):

Venstre er positivt indstillet over for, at vi finder en løsning på dette spørgsmål. Jeg forstod af ministerens redegørelse, at man havde givet dette udvalg den opgave meget hurtigt at få afklaret spørgsmålet. Jeg er enig i, at der

er tale om en balance, men jeg mener også, det er vigtigt, at vi sikrer landbruget rimelige produktionsvilkår. Jeg vil spørge ministeren, for det blev ikke sagt: Hvor hurtigt kan vi få en udtalelse fra dette udvalg? Kan ministeren love noget om, at vi tidligt i næste folketings-samling vil kunne få et lovforslag frem? I så fald er vi parate til at afvente dette.

Vor holdning er altså, at vi mener, det er vigtigt at få en afklaring, men vi vil respektere at vente, hvis vi snart kan få et oplæg fra ministerens side.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg skal tilslutte mig de tidligere ordførere og udtrykke, at vi naturligvis er klar over, at det er vigtigt at foretage en afvejning mellem hensynet til erhvervenes konkurrencedygtighed og – hvis man kan udtrykke det sådan – en human behandling af hønsene.

Vi vil afvente udtalelsen fra den nedsatte arbejdsgruppe, som justitsministeren i dag har bebudet kommer, og vi ønsker ikke, før den er kommet, at ændre den gældende lovgivning.

Langsted (CD):

Jeg kan ganske kort tilslutte mig, hvad den forrige ordfører sagde. Vi afventer, hvad der kommer, og en fremtidig udvalgsbehandling.

Ebba Strange (SF):

Da der nu er blevet lovet en undersøgelse, vil vi også fra socialistisk folkepartis side afvente den. Ellers havde vi umiddelbart vendt os imod lovforslaget, sådan som det ser ud nu.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg må sige, at vi er positivt indstillet over for en løsning af dette problem, men egentlig er der jo ingen grund til at udtale støtte eller afvise dette forslag, da det jo ikke når at blive behandlet færdig i denne samling. Derfor kan vi også sige, at det var ønskeligt, om den arbejdsgruppe, der er nedsat, kom med en betænkning, således at vi til efteråret kunne tage hele spørgsmålet op. Vi er altså positivt indstillet over for en løsning af dette problem.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan ikke gå ind for det foreliggende lovforslag. Vi hilser med tilfredshed fra kristeligt folkeparti, at dyrebekyttelsesforeningerne er repræsenteret i den gruppe, der er blevet nedsat af justitsministeren.

Hjortlund Christensen (DR):

Dette lovforslag drejer sig om det, forslagsstillerne populært kalder burhøns, og det er en meget vanskelig sag at bedømme. Sætter man høns i et bur og mader dem, så har de social tryghed. Holder man dem i store klynger, så går det efter hakkeordenen. Det er min opfattelse, at denne sag ikke er tilstrækkeligt oplyst. Derfor er jeg glad for ministerens bemærkninger her, og jeg håber da, arbejdet i den nedsatte arbejdsgruppe resulterer i et lovforslag til efteråret. I øvrigt vil jeg gerne udtrykke min glæde over, at man har fået gang i problematikken omkring en beskyttelse af vores dyr, der tilgodeser en virkelig fornuftig produktion og et værn for dyr.

Kurt Hansen (VS):

Uden at svinge mig op i noget følelsesladet engagement i forbindelse med dette lovforslag skal jeg bare sige, at vi er ikke særlig positivt indstillet over for at gennemføre en lovændring, som der er lagt op til her. Vi mener, der helt klart i den debat, der har været i pressen og i offentligheden, er kommet nogle rigtige og rimelige synspunkter frem omkring dyrenes ve og vel.

Vi er yderst skeptiske over for at indføre en sådan bestemmelse, men lad os da se på, hvad der står i den betænkning, som kommer fra arbejdsgruppen.

Ordføreren for forslagsstillerne (Askjær Jørgensen) (FP):

Jeg er ikke forbavset over at høre, at den sidste ordfører kunne tænke sig at slå på den usaglige hetz, som er rejst.

Resten af ordførerne skal jeg takke for, at man har indset det fornuftige i dette forslag. Jeg erkender, at man ikke synes, man på nuværende tidspunkt kan udtale sig for forslaget, men jeg betragter det, der er sagt mellem linjerne, som om man reelt er positivt indstillet over for det. Jeg tror også, jeg kan sige, ud fra hvad jeg har hørt fra partierne, at man reelt faktisk er positive over for det, og det er jeg langt hen ad vejen tilfreds med.

Jeg skal beklage, at vi faktisk har fået sat en forkert overskrift på, for det drejer sig naturligvis om en forbedring af dyreværnsloven og ikke blot om en ændring af denne. Det drejer sig altså om, at dyreværnsloven skal forbedres, så det kan sikres, at dyrene kan få det bedre.

Man kan stille det spørgsmål: ja men hvorfor har I nu fremsat lovforslaget, når I ved, at der er nedsat en kommission osv.? Det har vi, fordi vi finder det uacceptabelt, at en lov kan fejlfortolkes. Derfor mente vi, det var rimeligt, at partierne fik lov til at udtale sig om det nu.

At loven fejlfortolkes, kan bl. a. ses af, at en dansk ægproducent den 26. januar 1977 er blevet idømt en bøde for overtrædelse af dyreværnsloven, uden at nogen kan forklare, at vedkommende borger havde forøvet dyrplageri. Det, som rent faktisk er sket ved den afsagte dom, er, at der uberettiget er rejst sigtelse mod en dansk virksomhed, hvor man med dansk arbejdskraft producerer danske levnedsmidler af meget høj kvalitet. Der er simpelt hen tale om et helt urimeligt overgreb mod danske arbejdspladser og dansk produktion.

Jeg er fuldt ud vidende om, at tv og andre kræfter har bibragt dele af befolkningen den opfattelse, at det drejer sig om mishandling af høns. Ganske vist er der i radio og tv bragt udsendelser, som skulle rette de misforståelser, som den første Natek-udsendelse bragte ud i offentligheden, men det forholder sig jo sådan i denne sag som i alle andre sager, at når først massemedierne har rejst en beskyldning, er det meget vanskeligt at gøre skaden god igen, næsten uanset hvor tit man i samme medium fortæller, at det først bragte ikke var korrekt.

Forslaget tager ikke sigte på at favorisere en enkelt ægproducent, men det tager sigte på at ændre loven, så denne ikke kan bruges til at nedlægge danske arbejdspladser og standse dansk produktion. Det danske samfund har i disse tider brug for hver eneste arbejdsplads, der kan stampe op af jorden, og vi har brug for størst mulig produktion, hvad enten det så drejer sig om eksportproduktion, eller det drejer sig om importbegrænsende produktion.

Jeg kan altså blive nødt til at acceptere, at justitsministeren vil afvente redegørelsen fra den nedsatte kommission, som skal belyse problemet, men jeg må gøre ministeren opmærksom på, at danske arbejdspladser hænger i en tynd tråd, så længe den her foreslåede lovændring ikke gennemføres. Jeg er faktisk ulykkelig over, at vi nu nok skal rejse på ferie, uden at det område er saneret og bragt i orden, som det burde være.

Det er naturligvis ikke min opfattelse, at justitsministeren er fjendtlig over for det. Jeg vil derfor spørge ministeren, om han ikke vil overveje endnu en gang, om vi ikke af hensyn til

[Askjær Jørgensen.]

danske arbejdspladser kunne gøre en ekstra anstrengelse for at få denne sag afklaret, inden vi holder sommerferie.

Jeg kan meddele ordførerne, som måtte være interesserede, at jeg har en udskrift af domsbogen vedrørende sagen med bøden til ægproducenten, og man er velkommen til at se udskriften, eventuelt kan man selv rekvirere udskriften fra den pågældende by- og herredret. Af udskriften fremgår det, at det har været meget problematisk at fastslå, hvad begrebet under punkt 7 i § 3 i lov nr. 256 fra 1950 egentlig dækker over. Det står i det nævnte punkt anført, at æglægningsbure er forbudt, men begrebet stammer fra en lovgivning fra omkring 1933 og kom tilfældigt med ind i loven i 1950. Det er således et mindst 40 år gammelt begreb, man arbejder med, og et begreb, der i hvert fald ikke passer til vor tids forhold med elektronisk styret kontrol i ægproduktionshusene, elektronisk kontrol med alarmsystemer, døgntilførsel af drikkevand og kontrol af fodertilførsel, ventilation, varme osv.

Jeg vil opfordre alle, der i dette ting beskæftiger sig med denne sag, til at gå på besøg hos nogle af de ægproducenter, som man beskylder for dyrplageri, så man ved selvsyn kan konstatere, at dyrene behandles, som små børn behandles hos deres mor. Vi er nogle medlemmer af dette ting, der har beset adskillige ægproduktionssteder – steder, hvor hønsene opholder sig som så mange andre husdyr med et vist antal i hvert rum – og vi er dybt rystet over, at det kan forekomme, at der idømmes bøder for overtrædelse af dyreværnsloven, når det drejer sig om borgere, der behandler dyrene så godt, som tilfældet er de steder, hvor man har høns i noget, som efter en tvivlsom fortolkning betegnes som det i nævnte lov nr. 256 omhandlede begreb: æglægningsbure.

Alle i dette ting har grund til at have dårlig samvittighed, indtil man får dette forslag gennemført. Et flertal kan vel, hvis viljen er til stede, vedtage forslaget i løbet af næste uge, og jeg vil opfordre til, at vi af retfærdighedshensyn, af hensyn til dansk produktion og af hensyn til danske arbejdspladser gennemfører dette forslag så hurtigt som muligt.

Justitsministeren (Orla Møller):

Fru Nathalie Lind stillede mig et spørgsmål

om, hvornår vi kan forvente at der kan ligge noget klart til behandling her i folketinget. Jeg håber, at det vil være gørligt allerede i den første del af samlingen, vi indleder i oktober måned. Jeg har, som jeg sagde i mit første indlæg, bedt om, at man udskiller dette punkt særligt og gør det færdigt hurtigst muligt.

Jeg synes ikke, det skal stå upåttalt, hvad hr. Askjær Jørgensen har sagt om den retssag, der refereres til. Det er efter min opfattelse helt forkert – og nu bruger jeg meget venlige ord, når jeg udtrykker mig på denne måde – at der skulle være foretaget et urimeligt overgreb over for en producent, der forsøger at skabe arbejdspladser, valuta, og jeg ved ikke, hvad der i øvrigt blev sagt i denne forbindelse. Politik og retsvæsen her i landet har at administrere den gældende lovgivning, og så længe en lovgivning gælder, så må de tage hensyn til den. Det er jo det, der er baggrunden for, at vi i det hele taget skal til at overveje, under hvilken form denne lovgivning skal ændres.

Jeg vil godt have lov til at gøre opmærksom på, at det er da muligt, hr. Askjær Jørgensen har ret – det er endda muligt, at jeg vil have en vis tilbøjelighed til at give ham ret med hensyn til, hvordan dyrene behandles under den produktionsform, der her er tale om – men så længe vi har et forbud stående, så bliver man nødt til at efterleve det, og det er i hvert fald sikkert, at jeg ikke på nuværende tidspunkt vil tage stilling til den problematik, som hr. Askjær Jørgensen har lagt på bordet med sit forslag her i dag. Derfor er jeg nødt til at sige det meget klart: Der kan ikke blive tale om, at dette forslag jaskes igennem folketinget i løbet af den næste uge; når et sagkyndigt udvalg tager sig af at bearbejde problemerne, så må vi afvente denne behandling, og jeg håber, som jeg har sagt til fru Nathalie Lind, at det kan klares i begyndelsen af næste folketingsår.

Ordføreren for forslagsstillerne (Askjær Jørgensen) (FP):

Ja men så må jeg acceptere det, hr. minister, at vi ikke skal jaske det igennem. Jeg synes heller ikke, at noget skal jaskes igennem; jeg synes bare, det er så klart, at det nemt kunne gøres, uden at det blev jasket igennem.

Jeg er enig med ministeren i, at retsmaskineriet, dommere osv., med god ret kan fortolke loven således, at det drejer sig om æglægningsbure, og det var det, jeg henviste til med vores

[Askjær Jørgensen.]

dårlige samvittighed. Jeg mener, det er forkert at have en lovttekst, der giver mulighed for at fortolke loven forkert.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbe- slutning om barselorlov [af Ebba Strange m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 41. Fremsat 12/4 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Må jeg først have lov til at udtrykke min beundring for de fire mænd, der er blevet tilbage for at høre om barselhvile. Jeg håber, de vil være her under hele behandlingen af sagen. Det er en sag, der i allerhøjeste grad også vedrører dem. Vi går jo ind for en udvidet barselhvile også til mændene.

Jeg vil gerne med det samme understrege, at jeg har betydelig sympati for de tanker, der ligger bag socialistisk folkepartis forslag. Når dette er sagt, så må jeg desværre sige, at jeg ikke har så meget at have denne sympati i. Men lad mig foretage en gennemgang af forslaget.

Forslagets hovedsigte er at give en forbedret stilling for forældre i forbindelse med fødsel og adoption ved at udstrække orlovsperioden og ved at give større erstatninger. Forslaget antages endvidere at have en række følgevirkninger, som er: besparelser på daginstitutionsområdet, forøgelse af beskæftigelsen, formindskelse af fremtidige familieproblemer og af antallet af problembørn, formindskelse af diskrimineringen mellem kvinder og mænd.

Generelt vil jeg gerne sige, at regeringen er opmærksom på de fordele over et bredt spektrum, som forbedrede regler for barselorlov vil

kunne indebære. Det indgår da også med vægt i børnekommissionens arbejde at overveje barselhvileordningen. Eventuelle forbedringer af barselorlovsordningerne og ændringer med henblik på at ligestille alle grupper overvejes i kommissionens udvalg vedrørende familiepoltiske foranstaltninger og i udvalget vedrørende tidlig, forebyggende indsats. Kommissionen er opmærksom på spørgsmålets store betydning, men mener dog, at det bør løses i sammenhæng med andre spørgsmål, som også er til behandling i kommissionen, vedrørende leveforholdene for familier med små børn.

Herunder falder først og fremmest spørgsmålet om barselorlov, betragtet som den periode omkring fødslen, som sikrer moderen hvile og ro til at tilpasse sig barnet. Herudover er der spørgsmålet om en efterfølgende omsorgsperiode for at sikre alle forældre mulighed for at være sammen med deres små børn også i nogle af døgnets bedste timer. Familier, hvor begge forældre har heltidserhvervsarbejde, er – som det også fremgår indirekte af bemærkningerne til SFs forslag – dårligt stillet i denne henseende, med risiko for at forældrenes og barnets kontakt med hinanden i det betydningsfulde første år bliver utilstrækkelig. Hertil kommer spørgsmålet om forbedrede muligheder for, at erhvervsarbejdende forældre selv kan passe deres børn, når de er syge eller af andre grunde i særlig grad behøver kontakt med forældrene.

Spørgsmålet om, hvor lang barselhvilen bør være, og hvornår omsorgsperioden skal begynde, kan ikke besvares isoleret. Kommissionen indsamler for tiden et væsentligt materiale til belysning af disse spørgsmål, som også er berørt i SFs forslag, såvel om de sundhedsmæssige som om de økonomiske og sociale sider. Materialet hidrører fra den foreliggende statistik og fra resultater, der efterhånden vil indgå fra igangværende forskning, herunder også forældrenes egne meninger om deres situation. Desuden inddrages resultaterne af det meget betydelige og mangeårige arbejde, der er gennemført i Sverige til belysning af tilsvarende spørgsmål.

Kommissionen agter ikke at stille forslag om barselhvile, før materialet er analyseret og bearbejdet i sin helhed under hensyntagen til de mange sammenhængende problemer og konsekvenser på arbejdsmarkedet og for familierne, som er forbundet med det.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at ligestillingsrådet i